

Vragen m.b.t. SB Voortgangsbericht zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) en PFAS

Fractie	#	Vraag/input	Antwoord/reactie
GroenLinks	1	<i>Eind 2024 zijn PFAS op de lijst van ZZS geplaatst. Dat betekent dat bedrijven ook voor emissies van PFAS een minimalisatieverplichting hebben en een VRP op moeten stellen. Dit geeft de omgevingsdiensten een handvat om adequaat toezicht te houden op de emissies van PFAS door bedrijven.</i> Hoe hebben de omgevingsdiensten tot nu toe toezicht gehouden? Wat zijn de resultaten van dit toezicht?	Een VRP is momenteel alleen af te dwingen middels een aanwijzing bij vergunningplichtige milieubelastende activiteiten. Vanuit de Omgevingsdiensten klinkt de oproep om dit ook voor meldingplichtige activiteiten expliciet te borgen in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) van de Omgevingswet. Omdat grotere bedrijven soms wel 200 verschillende producten gebruiken en ieder uit meerdere stoffen kunnen bestaan, is inmiddels bij 400 bedrijven in de provincie Utrecht in kaart gebracht welke ZZS stoffen aanwezig zijn. De bedrijven krijgen direct inzicht wat zij aan stoffen hebben, met bijbehorende risico's. Ze krijgen te horen dat vervangen en reduceren op korte termijn via toezicht en handhaving wordt opgepakt. In de tussentijd kunnen zij daar zelf mee aan de slag gaan. Aan de hand van de binnengehaalde data wordt een werkwijze opgesteld bij welke bedrijven het eerst moet worden gestart met het ophalen van een VRP.
	2	<i>De provincie doet onderzoek in de bodem naar de zogenaamde PFAS-aandachtlocaties. Dit zijn locaties waar de bodem door het gebruik van PFAS of PFAS-houdende materialen mogelijk verontreinigd is geraakt. Denk bijvoorbeeld aan brandweeroefenplaatsen, papierindustrie, textielindustrie en (voormalige) stortplaatsen. Zijn er ook bedrijven die veelvuldig gebruikmaken van PFAS-houdende gewasbeschermingsmiddelen meegenomen in dit onderzoek?</i>	Het onderzoek naar de PFAS-aandachtlocaties richt zich met name op puntbronnen. Diffuse bronnen zoals het gebruikmaken van PFAS-houdende gewasbeschermingsmiddelen worden in het onderzoek niet meegenomen. Wel worden de analyses PFAS meegenomen in het grondwatermeetnet van de provincie. Het rapport '<i>Gebruik van PFAS-pesticiden en risico's voor grondwater en bodem</i>' (link: rapport CLM) van het CLM heeft u op 12 november 2025 van ons ontvangen samen met een toelichting op het rapport (link: memorandum). Er is een statenbrief die ingaat op de inhoud en aanbevelingen van het CLM-rapport in voorbereiding.
D66	3	Het Ministerie van I&W onderzoekt de mogelijkheden om een norm voor PFAS in drinkwater op te nemen in het Drinkwaterbesluit. Op korte termijn is zo'n besluit niet te verwachten en over de (technische en financiële) haalbaarheid bestaan twijfels. In een rapport van Arcadis over dit onderwerp wordt aangeraden nu alvast rekening te houden met toekomstige, strengere normen bij investeringen in productielocaties en zuiveringsinstallaties. Gebeurt dit inderdaad?	Deze vraag is lastig te beantwoorden omdat het antwoord niet zozeer bij ons maar meer bij de drinkwaterbedrijven ligt. In het algemeen kan wel worden gesteld dat de drinkwaterbedrijven bij analyse van het grondwater dat voor drinkwaterwinning wordt gebruikt, rekening houden met zowel de voorgestelde drinkwaternorm (100 ng/l voor de som van 20 individuele PFAS) als de strengere RIVM advieswaarde voor drinkwater (4,4 ng/l PEQ).
		De WHO doet op dit moment onderzoek naar de gevolgen van PFAS in drinkwater voor de volksgezondheid ('assessing the occurrence and	Ja.

		human health risk of per- and polyfluoralkyl substances'). Naar verwachting is dat onderzoek ergens in 2026 klaar. Kunt u ons t.z.t. op de hoogte stellen van de (relevante) uitkomsten?	
Volt	4	Bedrijven moeten uitstoot van ZZS zoveel mogelijk vermijden en anders minimaliseren, maar gebrek aan inzicht in gebruik en een effectief vergunningenbeleid is handhaving lastig. Bestaande vergunningen moeten geïntensiveerd KRW proef gemaakt worden, uitstoot in drinkwater- en grondbeschermingsgebieden wordt via de omgevingsverordening zoveel mogelijk tegengehouden. Is dit voldoende de doelstelling te halen? En zo nee, wat zouden aanvullende maatregelen kunnen zijn?	Momenteel wordt een werkwijze vormgegeven om uitvoering te geven aan deze doelstelling. Uit de evaluatie hiervan moet blijken of afdoende handvatten worden geboden. Inzicht: Omdat grotere bedrijven soms wel 200 verschillende producten gebruiken en ieder uit meerdere stoffen kunnen bestaan is inmiddels bij 400 bedrijven in de provincie Utrecht in kaart gebracht welke ZZS stoffen aanwezig zijn. De bedrijven krijgen direct inzicht wat zij aan stoffen hebben, met bijbehorende risico's. Ze krijgen te horen dat vervangen en reduceren op korte termijn via toezicht en handhaving wordt opgepakt. Vergunningen: We hebben de focus op het herzien van vergunningen en geven prioriteit aan bedrijven die negatief bijdragen aan de KRW-doelen en uitstoot van ZZS. De uitvoering hiervan wordt in 2026 geïntensiveerd. Aanvullend: We hebben een hotspotanalyse in ontwikkeling die alle beschikbare informatie over bedrijven zoals ZZS en KRW-stoffen bundelt en daarmee helpt om de grootste risico's om kaart te brengen. In samenwerking met de Waterschappen en informatie over de Rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI's) kunnen we prioriteiten stellen waar we onze toezicht en handhaving inzetten. De verwachting is dat de hotspottool gebruikt kan worden in Q1 van 2026. Daarnaast is op 31 oktober het actieprogramma 2025-2027, Grip op indirecte lozingen in provincie Utrecht, vastgesteld. In dit actieprogramma werkt de provincie met ODU, waterschappen en gemeenten samen om meer grip te krijgen op indirecte lozingen door de volgende acties: het actualiseren van vergunningen, het versterken van toezicht en handhaving en het vergroten van bewustwording bij bedrijven. Een instructie voor handelingsperspectieven is momenteel in ontwikkeling via ODNL.
	4	Op welke manier worden veroorzakers van ZZS in ons milieu door de provincie geholpen om over te gaan op andere productiewijze, anders dan met een verwijzing naar de REACH site?	Op dit moment geven we instructie aan ondernemers hoe zij kunnen achterhalen of een product ZZS bevat. Dit helpt bij het onderzoeken van alternatieven. Een instructie voor handelingsperspectieven is in ontwikkeling door ODNL.
	5	De conclusie spreekt van 'intensiveren, inventariseren, lobbyen, participeren en bewustwording'. Waarom wordt er niet	Bij het intensiveren van het VTH-instrumentarium bestaat zeker de mogelijkheid

		gehandhaafd? Er zijn immers verdragen en richtlijnen?	om handhavend op te treden, zie het antwoord op bovenstaande vragen.
Volt	6	Wat is de actuele stand van zaken van het KRW-proof maken van de vergunningen waarvoor de provincie het bevoegd gezag is?	Momenteel zijn er 8 vergunningen in behandeling waarbij integraal op onder andere de KRW-doelstellingen wordt geactualiseerd. Dit is in lijn met de gemaakte planning en blijft doorlopend plaatsvinden.
	7	In het voortgangsbericht staat op p. 3 'Om deze verontreiniging effectief tegen te gaan, is het cruciaal om ook in te zetten op bronbeleid, door maatregelen bij de veroorzaker'. Om welke maatregelen gaat het hier? En zijn dit maatregelen waarvoor de provincie het bevoegd gezag is?	Dat hangt van de veroorzaker af. Als dit bijvoorbeeld een bedrijf is met een provinciale vergunning kan handhavend worden opgetreden. Nader onderzoek om de puntbronnen beter in beeld te brengen is in voorbereiding, zie de volgende vraag.
	8	In het voortgangsbericht staat op p. 4 'De volgende stap is om op basis van de onderzoeksresultaten, samen met waterschappen en omgevingsdiensten, mogelijke puntbronnen van in het oog springende stoffen in beeld te brengen. Dit vormt een belangrijke basis voor verdere actie, gericht op het terugdringen van schadelijke emissies en het verbeteren van de waterkwaliteit in Utrecht en omgeving. Dit wordt momenteel beleidsmatig onderzocht en verder uitgewerkt in het volgende Bodem- en Waterprogramma'. Wat is het voorziene tijdspad hiervoor?	Er wordt nu gewerkt aan de opvolger van het huidige Bodem- en Waterprogramma. De verkenning wordt eind december ter informatie naar PS gestuurd en op 25 februari vindt het startgesprek plaats in de commissie LWM. Op 27 mei 2026 staat (voorlopig) een werksessie met PS over het nieuwe Bodem- en Waterprogramma gepland. Het nieuwe programma wordt in januari 2027 ter inzage gelegd en in oktober 2027 definitief vastgesteld door GS. Daarnaast is op 31 oktober het actieprogramma 2025-2027, Grip op indirecte lozingen in provincie Utrecht, vastgesteld. In dit actieprogramma werkt de provincie met ODU, waterschappen en gemeenten samen om meer grip te krijgen op indirecte lozingen door de volgende acties: het actualiseren van vergunningen, het versterken van toezicht en handhaving en het vergroten van bewustwording bij bedrijven. De uitkomsten van het onderzoek op pagina 4 worden ook in dit actieprogramma meegenomen.
	9	In het voortgangsbericht staat op p. 4 'Maatregelen op provinciaal niveau worden gezien de schaal van verontreiniging van lucht, water en bodem en de complexiteit van het probleem weinig zinvol geacht'. Hoe sluit dit aan bij het uitgangspunt van de Omgevingswet 'decentraal, tenzij'? Welke (extra) maatregelen worden wel zinvol geacht op provinciaal niveau?	Het principe 'decentraal tenzij' in de Omgevingswet betekent dat decentrale overheden (gemeenten en provincies) meer bevoegdheden hebben om beleid te maken voor de fysieke leefomgeving, tenzij er een reden is voor centrale sturing vanuit het Rijk. In dit geval is sturing op Europees en landelijk niveau gewenst.
	10	In het voortgangsbericht staat op p. 5 'Het gebruik van PFAS-pesticiden blijkt jaarlijks toe te nemen'. Wordt hier, behalve de genoemde flyers voor bewustwording bij telers, iets tegen gedaan?	Provinciale maatregelen naar aanleiding van het CLM-rapport zullen separaat worden toegelicht. Er is een statenbrief die ingaat op de inhoud en aanbevelingen van het CLM-rapport in voorbereiding.

VVD	11	Er wordt aangegeven dat de provincie zal blijven lobby'en bij het Rijk en de EU. Wat wordt de insteek van deze lobby en voor welke concrete doelen wordt er gelobbyd?	De insteek en de concrete doelen van de lobby zijn verwoord in de IPO position paper, link Position paper PFAS IPO VNG .
-----	----	---	--